

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravljanje v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrletno K 105.—, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inserati: Enostopna peti vrtica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglaš in poslano vrtica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Žrtvi revolucije.

Z upom in še večjim strahom je gledal socialistični svet na velikanske, temelje družbe podirajoče pokrete socialističnega proletariata v polpreteklem času v Rusiji in v zadnjem času v Nemčiji. Ta največja revolucija, plod in pravilna posledica krivične vojne, je rodila demokratizacijo, in še več kot to, socializacijo človeške družbe, ki se je bistveno v Rusiji po zaslugi boljševiškega socialističnega naziranja že udeležila, drugod, posebno v Nemčiji, pa se še udeležuje. Težko je še danes sklepati na bodočnost, eno pa je gotovo: da je socializem prodrl v ustavno življenje najbolj kapitalistične in reakcionarne države, Nemčije. Petrograd in Berlin, ti ognjišči revolucionarnega plamena, uresničujeta dolgoletni sen socialne demokracije, sen, ki nas navdaja z upom, ki pa nas navdaja obenem tudi s strahom, da utegneta razplamteti bratomorno meščansko vojno.

V znamenju socialistične državljanske vojne je živela zadnje dneve Nemčija. Komaj se je otrsela svojega najhujšega nasprotnika, hohenzollerskega jarma, komaj je obračunala z dozdnevno vsemogočnim pruskim imperializmom, je zakrvavela v državljanski vojni, v kateri so si stali nasproti novi gospodarji sami. Revolucionar Liebknecht, vodja Špartakovcev in neodvisnih socialistov — saj načelne razlike med obema strujama pravzaprav ni bilo — ki je hotel uvesti v Nemčiji diktaturo manjšinskega proletariata, in v tem je več ali manj sledil zgledu ruskih boljševikov, je postal žrtev svojega neizprosnega prepričanja, in isto usodo ž njim deli tudi največja sodobna socialistinja Roza Luksemburgova. S tema so izgubili Špartakovci in neodvisni svoja duševna voditelja, in zmaga večinskih socialistov Ebert-Scheide-mannove struje je za sedaj odločena.

Karl Liebknecht je bil rojen leta 1871., v času močnega socialističnega gibanja v Nemčiji. Sovražstvo proti pruskemu nasilstvu je močno telo baš za njegovo mladost v dušah svobodnejših duhov in njegov oče je bil neprestano izpostavljen hudemu policijskemu preganjanju. Smisel za politični boj proti zatiralcem ponižanega proletariata in izredno razvito čustvovanje za ubogo delavstvo je že tedaj usmerilo njegov življenski poklic, ki mu je ostal zvest do zadnjega, celo v najhujših terorističnih mesecih začetkom svetovne vojne. Baš tedaj je bil v Nemčiji edini, ki si je upal odkrito in javno nastopati proti vojni in militarizmu vobče, kar je bilo v zmagi in vojni strasti opijanjeni Nemčiji neprimerljiva srčnost in odločnost. Študiral je pravo in deloval pozneje kot državni pravdnik v Berlinu. Vsled svojih antimilitarističnih propagand je bil obsojen l. 1907 na poldrugo leto ječe. Leta 1912 je bil izvoljen v državni zbor, dokler ga niso vrgli v prvi polovici vojne zopet v ječo, kjer je preživel dve leti.

Njegov boj je veljal predvsem militarizmu. V tem boju je bil neizprosni, naravnost fanatičen, in v tem boju ni poznal nobene pametne taktike in globljega razumevanja položaja. V evolucijo ni nikdar veroval in to je bilo zanj usodno. Bil je človek hitrega in odločnega ravnanja, njegov napad na nasprotnike je bil brezobziren in je pogrešal premišljene predpriprave. Zato je prišel v vedno hujše spore s svojo stranko in pod upliv svoje najgenialnejše soboriteljice — Roze Luksemburgove.

Roza Luksemburgova je bila majhna, ne-lepa ženska, poljska Židinja. Bila je strastna boriteljica za mednarodno delavsko gibanje, najprej v svoji poljski domovini in pozneje v Nemčiji. Na Poljskem je ustanovila po devetdesetih letih novo socialistično stranko: »Socialna demokracija kraljevine Poljske«, ki ji je

stala nasproti »Poljska socialistična stranka«. Stopila je v tesne stike z rusko socialno demokratično stranko, pozneje pa z boljševiki. Prišla je v Nemčijo. Tam je delovala zaeno s Kautskim in Mehringom proti revizionizmu. Z obema pa se je kmalu sprla, ker je hotela uvažati v nemški socialni demokraciji taktiko ruskega revolucionarnega gibanja, pri tem pa se ni menila za to, da ruske razmere niso iste kakor nemške. Pretežno agrarni Rusiji je stala nasproti industrijska Nemčija. Tega ni hotela uvideti.

Roza Luksemburgova je bila sijajno nadarjena ženska, dičil jo je izreden razum in nenavadna duševna plemenitost. Bila je značaj, kakršnih pozna malo zgodovina ženstva. Z Liebknechtom je delila politično naziranje in verovala v diktaturo neodvisnih socialistov. Po skupnem delu ju je dohitela tudi skupna smrt.

Nad žrtvama žaluje socializem vseh dežel, njuno delo in njuna samopožrtvovalnost za ideje socializma ne ostane brez uspeha. Prišel bo dan — in morda ni daleč — ko se uresniči vojne sanje, nepozabna borca, in ob mrtvaškem odru vajinih svetih trupel kličemo: Proletariat, združi se ob spominu na žrtvi!

Vojni dobičkarji.

Svetovna vojna je minila. V tej vojni so se mnogi ljudje, glavno trgovci ter producenti, pa tudi drugi — silno obogateli. Med tem ko sta delavec in mali kmečki človek morala braniti »domovino«, so drugi, ki so ostali doma, izrabljali pomanjkanje živil, obleke, obuvala itd. v namen, da si pridobijo silna premoženja. Prejšnja avstrijska vlada je sicer napravila razne institucije proti oderuštvi in oderuhom, tako presojevalnice cen, komisije za preiskavo zalog itd. — ali vse to ni doseglo svojega namena, ker sta bila zvižanost in hudobija vojni dobičkarjev v vsakem pogledu zrasla nad spretnost vladnih organov. Napredne, demokratične, ljudske korporacije, ki so bile priče nekrvave, a hujše in pogubonosnejše vojske, kot je bila krvava, so si v tihosti sestavljale črne listine, na katere so zapisovale imena onih krvososov, ki niso poznali drugega kot lastni dobiček.

Tudi pri nas so bile take korporacije. Te dni je našemu uredništvu bila dodana taka listina, na kateri so napisani vojni dobičkarji in na katere nas opozarja dotična korporacija. Na tej listini stoje v prvi vrsti nastopna imena: Andrej Šarabon, I. A. Hartmann (Tomažič), neki Stadler, ik je bil svoj čas potnik tvrde Jos. Krisper, Jadranska banka, Kreditna banka, neki Rosenberg, neki Derenda, Medica, Meden, Mencinger, Zidar, Knez, Kmet & Co., Ant. Pesek, tvrdka Balkan, Drofenik, Vokač, Urbanc, posebno velik dobičkar da je Grobelnik, neki Urek, Robežnik iz Viča, Stepič iz Šiške, Podobnik in Oražem iz Vodnata itd. itd.

Cela vrsta jih je še napisanih. Listino bo naše uredništvo oddalo Narodni vladi s pozivom, da ukrene vse potrebno, da se ti ljudje, ki niso poznali vojske od nobene druge strani kot od one, ki jim je donajala ogromnih dobičkov ter jim omogočila ves čas vojne kar najudobnejše in najsijajnejše življenje — pritegnejo k poštenemu obdavčenju ter postavijo na sramotni oder. Dolžnost Narodne vlade v Ljubljani kakor tudi Državnega Veča v Beogradu pa bo seve, da gre še dalje v tem pogledu. Dobro bi bilo, da se take listine sestavijo za vsako občino in da se tako napravi kataster vseh onih, ki so pili narodu kri in mozeg.

Agitirajte za socialno demokratično časopisje!

S seje Narodne vlade SHS.

S 46. seje v Ljubljani, z dne 15. januarja 1919. Uredništva vseh listov morajo pošiljati po en izvod vsake številke notranjemu ministrstvu v Beograd.

Državni urad za zunanje zadeve na Dunaju se pritožuje, da je Narodna vlada odstavila sodnike na spornem ozemlju. (Kot sporno ozemlje se navaja območje okrožnega sodišča v Mariboru, okrajnih sodišč v Marenbergu in Šent. Pavlu in drugo). Predlaga, da se na podlagi ustmenih razgovorov določi provizorična meja med obema državama, dokler končne meje ne določi mirovna konferenca. Ker Nar. vlada ni kompetentna, reševati zadeve zunanjega ministrstva, se odstopi akt skupni vladi v Beogradu v rešitev.

Komisija za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave poroča, da za časa bivšega deželnega odbora kranjskega ni bilo pri imenovanju in napredovanju deželnega uradništva pravega sistema, vsled česar so se opravičeno čutili mnogi uradniki prikrajšane. Da se storjena krivica popravi, predlaga komisija, da se prizadeti uradniki 35 jih je — deloma pomaknejo v višji činovni razred, deloma pa v višjo plačilno stopnjo svojega plačilnega razreda. Predlog se sprejme.

Na kirurškem oddelku deželne bolnice v Ljubljani se ustanovi na predlog komisije za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave poseben ordinarijat za boleznih v vratu, nosu in grlu. Provizoričnim izrednim ordinarijem se imenuje dr. Josip Pogačnik.

Dr. Just Božič se imenuje nadzornikom pri meroizkusnem uradu v VIII. činovnem razredu.

Pomožna akcija za pomoč po vojni prizadetim obrtnikom se sprejme v obliki, kakor je bila dogovorjena po predlogih zavoda za pospeševanje obrti v Ljubljani med bivšim ministrom za javna dela na Dunaju, deželnim odborom kranjskim in občinami. Pri likvidaciji deželnega odbora štajerskega se bodo napravili potrebni dogovori tudi glede Spodnje Štajerske. Posamezni obrtniki dobijo po 4.000 K brezobrestnega posojila. Po izvršeni likvidaciji deželnih odborov prevzamejo lokalni činitelji (občine in trgovske, oz. obrtne zbornice) skupno 25 odst. jamstva. Z izvršitvijo in vodstvom te akcije se poveri za celo območje Narodne vlade zavod za pospeševanje obrti v Ljubljani.

Odobri se načrt naredbe celokupne vlade o začasnem zvišanju in izpremenitvi potnih pristojbin, (dijet, trošnin in potnih stroškov) uslužbencev državnih železnic.

Istotako se odobri načrt naredbe celokupne vlade o začasnem honoriranju uslužbencev državnih železnic na severni meji na Koroškem in Štajerskem. Po tej naredbi se ne sme uslužbencem državnih železnic, ki opravljajo službo pod posebno težkimi pogoji n. pr. v neposredni bližini bojne črte, od slučaja do slučaja podeliti delu primerna nagrada v izmeri četrto do pol polne diete.

Glede vstopa dijakov v koroško legijo opozarja NV, da smejo vstopiti samo vojaško že izvežbani dijaki zadnjega razreda srednjih šol in sicer samo z dovoljenjem staršev. Narodna vlada smatra za neobhodno potrebno, da se vrši pouk na vseh šolah kar mogoče nemoteno.

Za zastopnike Narodne vlade pri pogajanjih v Gradcu se imenujejo: dr. Žerjav, komisar Smodej, Grafenauer, koncipist dr. Gaj (od poverjenišva za prehrano) in revident Vrečko (od poverjenišva za promet).

NV v Zagrebu je izdala z dne 4. januarja 1919 naredbo, da znaša doklada vojakom samo 2 K na dan mesto dosedanjih 5 do 10 K. Narodna vlada sklene, da ostanejo dosedajni prejemki samo vojakom, ki služijo v vojnem ozemlju

in so določeni za fronto. Za vojno ozemlje se smatra vsa Kroška in Jesenice na Kranjskem, na Štajerskem pa sodni okraji Maribor, Marenberg in Radgona. Vse drugo ozemlje velja za zaledje. V zaledju se plača vojakom poleg njihovih službenih prejemkov iz avstrijske dobe še doklada 2 kron na dan za male priboljške.

Narodna vlada je izvedela, da obstoja na Dunaju v IX. okraju organizacija prostovoljcev za Koroško. Vložila je proti temu protest pri državnem uradu za zunanje zadeve na Dunaju.

Odobre se naredbe celokupne vlade glede spopolnitve občinskih odborov z zastopniki delavstva. Ker delavstvo v občinskih odborih ali sploh ni zastopano, ali vsaj ne v primernem številu in ker ni umestno, da bi se pred izpopolnitvijo občinskih volilnih redov vršile nove volitve, se odreja nastopno: Občinski odbori občin, ki jih določi Narodna vlada, se pooblaste, da pokličejo v občinski odbor primerno število članov iz delavskih slojev. Število določi Narodna vlada.

Politični pregled.

— **Kako se godi jugoslovanskim ujetnikom v Italiji.**

Položaj jugoslovanskih ujetnikov v Italiji, zlasti v trdnjavi Roccello pri Veroni je naravnost obupen. Barak v gorenji Italiji niti ne poznajo. Naši ujetniki spe v šatorih, postavljenih v vrsti po njivah okoli trdnjave. 8. jugoslovanska stotnija je dobila samo dve bali, tako da je imel vsak mož en kilogram slame. V dveh mesecih smo samo trikrat izpremenili šatore in malo peščico gnile slame nismo mogli vlačiti s sabo. 24. decembra je deževalo vso noč in ves dan. Opolnoči so me hodili ljudje prositi, naj jim pomagam, da ne poginejo v vodi. Prosili smo italijanske stražnike, naj nas izpuste s premočenega sveta. Odgovor smo prejeli s palico po hrbtu. Ljudje so se za silo pokrili z mokrimi plašči, odejami in šatori, in tako dremali ob trdnjavskem obzidju. Voda je stala po 20 cm visoko. Dostikrat zaradi slabih drv ni bilo mogoče kuhati in stotnija je morala čakati nanjo do drugega dne, ali pa jesti popolnoma sirovo. Včasih so si naši vojaki pomagali s tem, da so ponoči splezali skozi žično ograjo do bližnjih njiv in si nakradli želnatih storžev ter jih jedli sirove. Ako bi jih bil opazil stražnik, bi jih ustrelil. Kruha dobivajo štirje možje po en hleb, dočim dobiva vsak italijanski vojak sam zase po en hleb. Naši ujetniki so vsled takega velikega trpljenja strahovom podobni. Italijani so jim pobrali ves denar in tudi brtve, perilo in čevlje. Režeji so raztrgani, neobriti, zamazani in ušivi. Ker sva midva s prijateljem znala dobro italijanski, se nama je posrečilo za drag denar dobiti italijansko vojaško obleko in ponarejene dokumente in sva dne 31. decembra ob treh zjutraj zapustila Verono. Preden sva pobegnili, sva potolažila prijatelje, da jim pomagava, kolikor bo mogoče. Prosili so naju, naj poveva, da naj naša vlada v Beogradu posreduje z italijansko vlado vsaj zaradi hrane in stanovanja, ako glede drugega ni mogoče. Prosijo, naj bi se jih usmili in jih oteli, če ne umrjejo vsled prezebanja in lakote. Sedaj pa prosiva še enkrat, pomagajte našim ujetnikom kar najhitreje in kličeva »Živela in srečna bodi Jugoslavija!« Narednik Makso Dovžan, Dovje, Gorenjsko, narednik Josip Moravec iz Idrije.

— **Francozi v Črni gori.** Kotor, 17. jan. (Lj. k. u.) Jugoslovanski tisk. urad poroča: V nedeljo je dospela v Cetinje francoska četa, ki so jo svečano sprejeli. To je prva četa velikih zaveznikov na Cetinju. Pričakujejo tudi amerikanske čete, ki se ji pripravljajo slovesen sprejem. Zaradi poizkusa Italijanov, da bi prišli na Cetinje, je narod energično protestiral in poročil Italijanom, da jim neče dopustiti prihoda. Narod zahteva najodločnejše, da Italijani nemudoma zapuste vso našo zemljo. V Kotor je dospela hrana za narod in amerikanska sanitetska misija za Črno Goro.

— **Ameriška komisija v Gradcu.** Gradec, 17. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Davi sta dospela semkaj polkovnik Sherman Miles in poročnik King, člana ameriške komisije, ki ima nalogo, ugotoviti jezikovne in gospodarske razmere preprolih mejnih ozemelj na Koroškem in na Štajerskem. Gospoda sta prišla k deželniemu glavarju dr. von Kaanu. Deželni glavar dr. von Kaan je gospoda poučil o težkočah, nastalih vsled zasedbe spodnje- in srednještajerskih ozemelj po Jugoslovanih. Izrazil je nado, da bo preiskava jezikovnih razmer popolnoma objektivna in nepristranska, kar sta oba gospoda ljubeznjivo obljubila. Deželni glavar ju je potem spremil v grad, kjer sta prisostvovala pogajanjem med odposlanstvom koroške deželne vlade in jugoslovanske vlade SHS.

— **Ameriške ladje v Splitu.** Curih, 17. jan. (Lj. k. u.) Brezžično poročajo: Amerikanska oklopna, križarka in torpedni rušilec so križarile po jugoslovanskih vodah in se zasidrale v splitski luki. Pomožna križarka »Llaveles« je tudi došla v Split, natovorjena z zalogami živil, z bencinom in drugimi stvarmi, določenimi za amerikansko mornarico.

— **Stroga odredba italijanskega vojnega poveljstva.** Innsbruck, 17. jan. (Lj. k. u.) Dunajski kor. urad poroča, da je šef generalnega štaba italijanskega vrhovnega voj-

nega poveljništva izdal razglas, da bo z vojaškim zapotom do 5 let kaznovan, kdor brez izrecnega dovoljenja višjega poveljništva ali pristojnega armadnega poveljništva prekorači ali pa vsaj poizkusi prekoračiti v pogojih za premirje določeno črto.

Bublin, 17. jan. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča iz velikega glavnega stana sinfajncev, da se postavodajni zbor sestane 21. januarja.

— **Ukrajinska nota Ogrski.** Stanislava, 17. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Zapadno-ukrajinska narodna republika je poslala ogrski vladi noto, kjer ji naznanja, da bodo njene čete zasedle one dele Ogrske, kjer stanuje več kot 50% ukrajincev. Te dele bodo zasedle ukrajinske čete na izrecno željo prebivalstva ter z namenom, da zabrani zasedbo teh zemelj po drugih narodih. Nota izraža upanje, da bo ogrska vlada vzlic temu nadaljevala prijateljstvo z zapadno ukrajinsko republiko.

— **Lužiški Srbi hočejo svoj deželni zbor.** Draždane, 17. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Kakor je »Dresdener Anzeiger« izvedel iz zanesljivega vira, nameravajo Lužiški Srbi v soboto proglasiti svoj lužiški deželni zbor. Imenoval se bo Serbskva in obsegal sagansko ozemlje v Šleziji čez Saško Lužico do Draždanov. Predsednik bo najbrže justični svetnik dr. Hermann.

— **Italijanska zbornica.** Rim, 16. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča »Il Secolo«, bo vlada sklicala poslansko zbornico za 28. t. m.

— **Vlada in umor Liebknichta ter Roze Luksemburgove.** Nauen, 18. jan. (Lj. k. u. Brezžično.) Po smrti Liebknichta in Roze Luksemburgove je izjavila državna vlada, da se bo uvedla najstrožja preiskava. Krivci bodo kaznovani. Rajnika sta se nedvomno pregrešila na nemškem narodu, vendar imata prav tako nedvomno pravico do zahteve, da se kaznujejo krivci. Linčanje Roze Luksemburgove je nemškemu narodu v sramoto. Dogodki poslednjega tedna kažejo, kako globoko je vsled vojne prodrla npravstvena posirovelost. Čas je, da se povsodi povrne trezna zavednost, sicer bo slep fanatizem uničil vse npravne in gnotne vrednote narodnega življenja. — Državna vlada in osrednji svet sta se 16. januarja sestala in izjavila, da bosta nastopila proti vsem krivicam, pregrešenim zoper Spartakovce, prav tako brezobzirno, kakor proti vsem krivicam, pregrešenim po Spartakovcih. List »Freiheit« zahteva, da se poveri preiskava posebnemu sodišču, sestavljenemu iz vseh socialnih strank. »Germania« izvaja, da je umor obžalovanja vreden, ako tudi je Liebknicht zakrivil svojo smrt sam. Umor Roze Luksemburgove se ne more dovolj ostro obsojati. Poizvedovalni koraki vlade so vsega priznanja vredni. Smrt obeh vodilnih duhov, vsled katere je zveza Spartakovcev trup brez glave, izboljšuje notranje politično življenje v precejšnji meri.

— **Spartakovci v Lipskem.** Lipsko, 18. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovski tiskovni urad poroča: Včeraj so se pričele tukaj velike manifestacije Spartakovcev. V mnogih tovarnah so Spartakovci ustavili delo in demonstrirali zoper umor Liebknichta in Roze Luksemburgove. Demonstrantje so odšli k listu »Leipziger Allgemeine Zeitung« in so prisilili, da ustavijo delo. Potem so odkorakali k listu »Leipziger Nachrichten«, kjer so izsilili izdajo letaka, ki pravi, da obžalujejo »Leipziger Neueste Nachrichten« umor Liebknichta in Roze Luksemburgove ter menijo, da se je mogel ta zločin izvršiti samo pod vlado Ebert-Scheidemannovo. Proglasili so splošno stavko. Poznejše vesti pravijo, da so se vso noč na cestah bojevali. Poslopje lista »Leipziger Tageblatt« so zasedli vojaki in mornarji. Poznejša pogajanja so omogočila, da je mogel list zopet iziti. Vodna naprava je ustavila obrat. Lipsko je brez vode. Mnogo restavracij so oplenili.

— **Usodni položaj nemškega narodnega gospodarstva.** Zastopnik »National News« v Berlinu se je razgovarjal z državnim tajnikom nemškega državnega gospodarskega urada dr. Müllerjem, ki je izjavil, da je »celotno gospodarsko stanje Nemčije sedaj v obupnem položaju. Zahteve delavstva bodo najbrž tako zvišale cene izdelkov, da ne bo mogla Nemčija na svetovnem trgu tekmovali z drugimi narodi. V bodočnosti mora stremeti nemška gospodarska politika za tem, da se ne znižajo le mezde, ampak glavno cene surovin vseh vrst in da postane produkcija vseh izdelkov, tudi živil kar najcenejša. Če izgubi Nemčija Alzacijo-Loreno, pade pridobivanje železne rude na Nemskem za nekako 28 milijonov ton. Nemčija bi imela potem železne rude le za lastno produkcijo in ne za izvoz. Druga velika nevarnost Nemčiji preti v premogovnem vprašanju. Če anektira Francija tudi saarsko kotlino, izgubi Nemčija letno deset milijonov ton premoga. Bilo bi pa v interesu obeh držav, če bi preskrbovala Francija Nemčijo iz Elsas-Lorene z železno rudo in Nemčija nasprotno Francijo s potreb-

nimi premogom iz Porenja. Drugo pereče vprašanje glede premoga so aneksijske želje Poljakov. K vsej tej žalostni perspektivi se pa še pridružuje to, da je zgubila Nemčija med vojsko skoro vse svoje odjemalce. Toda Nemčija hoče delati, in če se ji odvzame lasten premog ter se ji preskrbi dovolj surovin in živil, tedaj pokaže marljivost in štedljivost nemški delavec da hoče Nemčija zadostiti vsem svojim obveznostim. In če ne bo dana Nemčiji možnost, da dobi za potrebe svojih tovarn tudi potrebne surovine, če odvzamejo Nemčiji premogovna in železna rudo obsegajoča ozemlja, tedaj se mora izseliti najmanj 20% nemškega prebivalstva ali pa mora to umreti od gladi. Je-li bo zahtevala entente od Nemčije res 100 milijard kot nagrado za škodo, bo Nemčija popolnoma uničena. Tudi naša vojna posojila moramo vrniti, drugače smo na vsak način uničeni. Od vojnih posojil moremo plačati pet milijard mark letnih obresti. Obdržali se bomo, če nam bo dan potreben mir k razvoju, če dobimo potrebne surovine, če nam pustite naše rudnike, če nam ne bodo branili dobiti si zopet novih odjemalcev in če ne bo preveč konkurentov.

— **Nemška narodna skupščina.** Kassel, 16. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: V govoru, ki ga je imel tukaj narodni poverjenik Scheidemann, je sporočil, da je vlada sklenila, sklicati narodno skupščino za 6. februarja.

— **Nemiri v Vratislavi.** Berolin, 17. januarja. (Lj. k. u.) »Achtuhrabendblatt« javlja iz Vratislava: Danes dopoldne so tukaj izbruhnili nemiri, ki so jih povzročili špartakovci. Oddelek špartakovcev je zasedel hotel »Riegner«, kjer je urad demokratične stranke, in je opustošil prostore urada. Poizkušal je tudi zažgati hotel. Z vladnimi četami se je vnel boj. Vlada se trudi na vso moč, zatreti novi upor.

— **Francoska ladja se potopila.** Rim, 17. jan. (Lj. k. u.) »Giornale d'Italia« poroča iz Palerma: Francoski parnik »Charoi«, ki je plul od Marsilje v Pirej in ki je imel na krovu 650 potnikov, večinoma Orkov, Srbov in Rusov, je zadel 14. t. m. opoldne v prirodu k mesinskemu prelivu na mino in se je po strašni eksploziji pogreznil v štirih minutah. Angleški parnik »Cagheston« je mogel odpluti na mesto nesreče. Rešil je približno 150 potnikov. Ob dveh zjutraj se mu je posrečilo, obvestiti sicilijansko obmorsko stražo, ki je poslala takoj pomoč. Ob osmih zjutraj so priplule »Cagheston« in italijanske ladje v mesinsko luko. Italijanski Rdeči križ je pomagal ponesrečencem. Baje je 500 žrtev.

— **Za pravično zvezo narodov.** Pariz, 16. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: V zbornici je po prečitani interelacije zedinjenih socialistov o delu mirovne konference in o zunanji politiki izvajal ministrski predsednik nastopno: Dela mirovne konference se vršijo v duhu pristranskega sporazuma in popolne sprave držav. Vlada ne misli, spreminiti svojo politiko proti Rusiji. Clemenceau je nato govoril o demobilizaciji in je izjavil, da bodo 31. marca odpuščeni vsa domobranska rezerva, vsa domobranska vojska ter dva razreda rezervne vojske. Končno je Clemenceau izjavil: Ako hočemo ustvariti zvezo narodov, ne zadostuje, da pismeno določimo njena načela. Vojno hočemo končati s popolnim sporazumom kulturnih narodov, da more triumfirati visoki ideal boljšega človeštva. Ministrski predsednik je končal s prošnjo, naj se odgode interelacije Renaudela, Cauchina in Lafonta. Interpelanti so umaknili svoje interelacije, nakar je bila seja zaključena.

— **Belgijski protesti.** Bruselj, 17. januarja. (Lj. k. u.) »Agence Havas« poroča: Današnji ministrski svet je sklenil odločno protestirati pri zavezniških vladah radi zmanjšanja števila belgijskih delegatov na mirovni konferenci.

— **Ali se udeleži Rusija mirovne konference?** Pariz, 16. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Sazonov je dospel danes semkaj. K temu pripominja »Temps«: S prihodom Sazonova stopa vprašanje zastopstva Rusije na mirovni konferenci zopet v ospredje. Tudi Bratianu je dospel v Pariz.

— **Revolucija na Portugalskem.** Amsterdam, 17. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Po poročilu lista »Times« poročajo osebe, došle preko portugalske meje, da je izbruhnila po vsej Portugalski meščanska vojna. Vse zveze so prekinjene. Očitno je, da je vojaška Junta (zveza) duša vsega gibanja. Boljševiki baje podpirajo gibanje.

— **Imperialistična Poljska.** Varšava, 17. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovski tiskovni urad poroča: Listi zahtevajo za Poljsko tudi kolonije in sicer del nemške vzhodne Afrike in Kamerun v odmeri 100.000 kvadratnih kilometrov z obalo in najmanj eno luko.

Dopisi.

Ustanovni zbor kovinarske organizacije. Dne 12. t. m. se je vršil v Mestnem domu občni zbor Osrednjega društva kovinarjev in sorodnih strok, podružnica Ljubljana. Shod je otvoril sohr. Hlebš, ki se je spominjal padlih umrlih članov, nato je podal poročilo o delovanju podružnice, ki je bilo z odobravanjem sprejeto. Pri drugi točki je občni zbor izvolil v novi odbor naslednje sodruge: Za predsednika je bil izvoljen Koteša Viktor, za

blagajnika Kocjan Ivan, za odbornike Jager Ivan, Porenta Jakob, Ropret Ivan, Tišler Ludvik, Svetek Fran, Sirle Maks, Završan Fran, Gorenc Fran, Kral Ivan, Škoda Josip, Pišot Fran, Bugar Josip, Vehovec Jakob, Brodar Josip, Erjavc Martin, v sekcijo šoferjev so bili izvoljeni naslednji: Kolesa Edvard, Adamčič Avgust in Polaj Andrej. Kot delegat na Dunaj je bil izvoljen sodr. Hlešč. Nato je sodr. Mihevc govoril o četrti točki, ustanovitve Osrednjega društva kovinarjev in sorodnih strok, govornik je obrazložil potrebo centralizacije kovinarske organizacije v novi državi SHS ter poudarjal potrebo strokovnih organizacij. Sodr. Vehovec je nato govoril še o pomenu mladinske organizacije ter naglašal, kako važno je za bodočnost, da se kovinarji pobrigajo prav temeljito za vzgojo vajencev.

Iz Tržiča. V soboto, dne 11. t. m. se je vršil pri Pelarju sestanek čevljarjev, ki je bil dobro obiskan. Sodrugi Vrhunec je v kratkih besedah razložil pomen in nujnost strok. organ., kar so navzeči z burnim odobravanjem vzeli na znanje. Izvolil se je odbor, in sicer: sodr. Mikič Ivan, predsednik; Kogoj Rok, blagajnik, ter štirje sodrugi odborniki. Pristopilo je takoj 100 društvenikov, kar je dokaz, da se naše delavstvo prebujajo in se je začelo zanimati za delavsko organizacijo, kakor tudi za naš list »Naprejek«. Zatoraj čevljarji na delo, dokler ne bo sleherni izmed vas organiziran. Razširjajte »Naprejek«, ki je prvi predpogoj za delavsko izobrazbo.

Celje. Tu se je vršil dne 6. t. m. občni zbor Osrednjega društva kovinarjev in sorodnih strok, podružnica Celje. Tudi pri nas dela duh časa. Delavstvo pojmuje potrebo strokovnih in gospodarskih organizacij. Kovinarska organizacija se je pri nas rapidno začela razvijati, najlepši dokaz temu je, resolucija, ki se je na temu shodu soglasno sprejela. V odbor so bili izvoljeni naslednji sodrugi: Predsednikom: Walle Ivan, namestnik Germanik Fran, tajnik Murko Viktor, odborniki: Holzinger Ant., Divjak Josip, Arženšek Iv., Sedeč Toni, Mlakar Iv., Polnar Fr., Podžgajner Iv., Čotar Iv., Kofenc Avgust, Čanžek Ant., Polner Fr., Verčnik Josip, Rednak Ant., Heisinger M., Lokovšek, Pongrac in Lešnik. Vse dopise, tičoč se podružnice, je pošiljati na predsednika Walle Ivan, Gabrije 116, Celje.

Dnevne vesti.

— **Naš cilj je revolucija!** Tako smo napisali v sobotnem uvodniku. »Slovenec« se izpodtika nad tem stavkom prav po nepotrebnem, zakaj duševna revolucija je pot, ki vodi k socializmu. Da se z nasilno revolucijo ne strinjamo, to poudarjamo v »Naprejeku« in na shodih le prevečkrat, tako da pazni čitatelj ne more zamenjavati teh pojmov.

— **Vseslovenska delavska konferenca socialno demokratične stranke,** ki se je vršila včeraj ves dan v »Mestnem domu« v Ljubljani, je uspela sijajno. Konferenca je razpravljala o političnem položaju, določila taktiko, nominirala zastopnike v Državno vijeće in v pokrajinski zbor ter dopolnila izvrševalni odbor. Poročilo o konferenci priobčimo v naslednjih dneh.

— **Tabor »Svete vojske«.** Včeraj se je vršilo v veliki dvorani hotela Union zelo dobro obiskano zborovanje, ki ga je sklicala »Sveta vojska«. Kons. svetnik Janez Kalan je z lepim nagovorom pozdravil zborovalce, ki so prišli iz vseh krajev Slovenije; tudi iz ostalih dežel Jugoslavije so dospeli v Ljubljano, da manifestirajo za neumorno delo proti alkoholu. V predsedstvo so bili izvoljeni gosp. Kalan, nadsvetnik Milčinski in sodr. Anton Kristan. Zbor so pozdravili nato: poverjenik za nar. obrambo dr. Pogačnik za narodno vojsko in Orle, naš sodr. Ant. Kristan kot poverjenik za socialno skrb in v imenu jugosl. socialne demokracije, Eng. G a n g l v imenu Sokolov, dr. V. Gregorič v imenu zdravnikov itd. Obširno poročilo še prinesemo.

— **Vseučiliška komisija** ima svojo šesto redno sejo v torek, dne 21. t. m. ob 5. pop. v Narodni palači, Bleiweisova cesta 10. II. Posledna vabila ne bodo razposlana.

— **Šolski pouk.** Vse one šole, na katerih je bil radi žigosanja bankovcev pouk od dne 13. t. m. prekinjen, imajo od 21. januarja t. l. pričniti zopet reden pouk.

— **Žigosanje bankovcev.** Prosimo občinstvo, da bankovce prinaša h komisijam že vrejene, ker s tem samemu sebi omogoči hitrejši odpravek. Bankovce je prinesiti: 1. zložene vsake vrednote posebej skupaj; 2. obrnjene tako, da je nemška (ne madjarska) stran spredaj, in 3. da ne stoji »na glavi«, t. j. da je pisava prav obrnjena. Če so bankovci narobe, se lahko prezre, niso li že štempljana prva, t. j. nemška stran. Dalje se pozivlje občinstvo, da se drži komisij svojega okraja v mestu. Vna-

nje prebivalstvo pa naj nese bankovce izključno le k svojim županstvom na deželi. Dogodilo se je, da je prišla stranka s Štajerskega, češ denar naše hiše so že štempljali in zdaj naš župan noče od te hiše vzeti nič več v štempljanje. Tako ravnanje županstev je nedopustno in naj glavarstva to preprečijo.

— **Ravnateljstvo vseh državnih gimnazij, državnih realk in moških učiteljskih v območju Narodne vlade SHS** oddelek za uk in bogočastje v Ljubljani. Dodatno k tukajšnjemu razpisu z dne 7. prosinca 1919. šte. 254 se določa, da naj ravnateljstvo zahteva od vsakega legionarja, katerega ne veže vojaška dolžnost, pismeno privoljenje starišev za vstop prostovoljno legijo. Zajedno se odreja, da se dovolijo onim dijakom, ki so vstopili v prostovoljno legijo v obrambo Korotana, one ugodnosti pri letnih in zrelostnih izpitih, kakor so se dovoljevale vojakom-dijakom za časa svetovne vojne. Te ugodnosti pa se dovoljujejo le pod tem pogojem, če bi dijaki opravljali omenjeno vojaško službo toliko časa, da bi bil vsled tega ogrožen reden napredek v tekočem šolskem letu. V tem slučaju se jim po njihovi vrnitvi iz vojaške službe dovolijo omenjene ugodnosti pri letnih in zrelostnih izpitih, toda ne pred koncem šolskega leta 1918/1919.

— **Tajništvo društva Akademski dom v Ljubljani,** ponovno opozarja one akademike, ki so svoječasno sporočili po dopisnici poverjeništvu za uk in bogočastje svoje študije, ali pa se javili za vsprejem v Akademski dom samo po dopisnici, da nemudoma sporoče, če hočejo biti sprejeti v Akademski dom. Seveda morajo poslati prošnjo in dokumente — akademiki naj potrpe še nekoliko časa doma, dokler jih tajništvo Akademskega Doma ne pozove k odhodu v Zagreb, ker so se pojavile velike težkoče pri opremljenju Akademskega Doma. Dijakinje, ki so se javile v Akademski Dom, naj se brzojavno javijo ženskemu Akademskemu društvu v Zagreb (gdč. Med. Klt. Dajčeva, Univerza, Zagreb). Koleginje v ženskem Akademskem društvu, so namreč pripravljene prevzeti vso skrb, da jim dobe stanovanje in hrano. Društvo Akademski Dom prevzame stroške, ako se dogovore z odborom ženskega Akademskega društva. V tem slučaju seveda ne bi bile v Akademskem domu v Zagrebu.

— **Za srbsko siročad** je darovala trgovka, gospa Josipina Podkrajšek mnogo lepih, čisto novih oblačil. Tvrška Skaberne pa je poslala mnogo toplega perila pod geslom: »Narod! Deca ti umira!« Hvala dobrotnikom!

— **Četrtkov »Slov. Narod« poroča:** »Umrl je 28. avgusta 1918 v starosti 33 let za ranami, zadobljenimi v boju proti boljševikom kot čeh.-slov. legijonar v bolnici v Čeljabinsku Samar. gub. g. Fran Knaflič, doma iz Šmartnega pri Litiji. Slava mu, njegovo rodbino naj teši zavest, da je hrabri bojevnik legel v grob kot žrtev velike občečloveške in slovenske ideje!« — Torej naši jugoslovanski »demokratje« menijo, da je boj proti boljševikom boj za »občečloveške in slovenske ideje!« To jih prav dobro karakterizira kot »demokrate« in postavlja njihovo »demokracijo« čutenje v »dobro« luč... — Pa za danes le registrirajmo!

— **Enkratni nabavni prispevki aktivnim in upokojenim državnim uslužbencem.** Narodna vlada je sklenila v seji dne 15. jan. 1919, da se aktivnim in upokojenim državnim uslužbencem izplača v februarju enkratni nabavni prispevek v dosednji višini.

— **Za oslepele vojake.** Posojilnica v Ribnici je poslala komisiji za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave v Ljubljani 2000 K kot dar za slovenske vojne slepce.

— **Svobodno potovanje po državi SHS.** Kakor poročajo listi, je vlada v Belgradu odpravila vse omejitve za potovanje na teritoriju države SHS. V celem jugoslovanskem ozemlju je mogoče potovati brez posebnih dokumentov in potnih listov. Za potovanje v ozemlje okupirano po Italijanih, ostanejo v veljavi dosednji predpisi.

— **Poštni čekovni urad države SHS** se nastani začetkom meseca februarja v nemški gimnaziji v Bethovnovi ulici.

— **Reorganizacija orožništva.** Ministrski svet je sklenil popolno reorganizacijo orožništva po vsej državi SHS. Število orožnikov se dvigne na najmanj 13.000 mož. Orožniške plače se uredijo tako, da se bodo mogli prostovoljci brez materialnih skrbi posvetiti varnostni službi. Na čelo orožništva bo imenovan general.

— **Objava.** Po naročilu ministra za železnice v Beogradu se osnuje v Ljubljani za prehodno dobo sekcija železniškega ministrstva za slovensko ozemlje. Ta urad

bo imel sledeče oddelke: 1. pravni, 2. administrativni, 3. komercialni, 4. tehnični in 5. prometni oddelek. Reflektantje državne in južne železnice naj se priglasijo pisмено ali brzojavno poverjeništvu za promet do 22. tega meseca in ob enem navedejo oddelek, kamor želijo biti dodeljeni. Sistemiziranje mest si ministrstvo pridržuje. Pričakovati je, da se v bližnji bodočnosti preseli ta sekcija iz Ljubljane v Beograd.

— **Uvedba gregorijanskega koledarja.** Ministrski svet v Belgradu je v seji dne 20. decembra 1918 sklenil, da se v kraljevini SHS izenači koledar s tem, da se uvede gregorijanski koledar. Izenačenje se izvrši 15. januarja t. l. po starem koledarju na ta način, da se šteje ta dan kot 28. januar.

— **600.000 kron za zagrebško dijaštvo.** Narodna vlada za Bosno in Hercegovino je v razumevanju socialnih razmer in težkega položaja visokošolcev v Zagrebu votirala 400.000 kron za dijaške štipendije in podpore ter 200.000 kron za Akademski dom v Zagrebu.

— **Medsebojne podružnice bank.** Prva Hrvatska Štedionica osnuje v Belgradu svojo podružnico. Tudi Srbska banka v Zagrebu bo osnovala v Belgradu podružnico, oziroma bo morda prenesla v Belgrad svojo centralo.

— **Šolska reforma v Srbiji.** Kakor poročajo listi, pripravlja ministrstvo za uk in bogočastje temeljito preosnovo srbskega ljudskega in srednjega šolstva. V višjih razredih srednjih šol bo uveden poleg običajnih predmetov pouk angleščine in francoščine.

— **Zločinski načrt petih golobradcev.** Na Dunaju so aretirali pet nezrelih fantalinov, starih 16 do 18 let, ki so se zmerili, da umore neko dunajsko, precej premožno šiviljo. Vseh pet je bilo brez denarja in dela. Najprej so hoteli žensko kloroformirati, in jo nato oropati, ker pa v lekarni niso dobili kloroforma, so se zmislili drugo pot. Sklenili so, da šiviljo zadavijo in potem oropajo. Neprevidnost pa jih je izdala in preprečila zločinski načrt. Ko so se namreč v neki kavarni posvetovali o izvedbi svoje namere, so govorili tako glasno, da sta jih bila dva v bližini sedeča poslušalca, ki sta celo družbo opazila policiji; fantaline so aretirali in pred policijo so priznali, da so hoteli šiviljo zadaviti in oropati.

— **Napad na dunajski vlak.** Budimpešta, 16. jan. (Lj. k. u.) Ogrski k. u. poroča: Jutranji list javlja, da je tolpa ustavila na odprti progi osobni vlak proti Dunaju in izropala. Po poročilu ravnateljstva ogrskih državnih železnic temelji ta vest na netočnih informacijah. V postaji Almasagito si je poskušalo približno 50 vojakov, pridobiti v napolnjenem vlaku prostor. Preteč z revolverji. Niso pa ropali ali plenili. 18 teh vojakov so v Javrinu aretirali.

— **Brezposelnost v Nemčiji.** V Berlinu je približno 200.000 brezposelnih. Število praških mest je jako majhno. Ne more se govoriti o tem, da se je brezdelnost zmanjšala. V Hamburgu je 60.000 brezposelnih.

Shodi.

Seja kovinarjev, Jutri, v torek ob 6. zvečer seja kovinarske podružnice in zaupnikov v društvenih prostorih.

Izobraževalni tečaj za mladinsko skupino se vrši v sredo dne 22. t. m. ob pol 8. uri zvečer na učiteljsku, I. nadstropje, soba drugega letnika.

Zadnje vesti.

S severnega bojišča.

Naša severna meja: Ljubljanski korespondenčni urad poroča dne 19. januarja ob osmih zvečer iz uradnega vira: Na Koroškem in na Štajerskem nič novega. Položaj je neizpremenjen.

Gradec, 19. jan. (Lj. k. u.) Uradno poroča dunajski kor. urad: Kakor se je že javilo, so se 16. t. m. pri graški deželni vladi pod predstvom deželnega glavarja dr. pl. Kaana začela pogajanja o mejnem vprašanju na Koroškem. Pogajanj se udeležujejo zastopniki dunajske in koroške vlade z ene in jugoslovanske vlade z druge strani. Ker se pri pogajanjih, h katerim sta kot zastopnika ameriške študijske misije profesorja Coolidge prišla polkovnik Sherman Miles in poročnik King, ni dalo doseči popolno sporazumljenje in se je zato bilo bati, da se pogajanja razdero in se zopet začne sovražnost, je polkovnik Miles s pridržkom, da njegov korak odobri njegova višja oblast, stavil predlog, da naj bi imenovana člana ameriške misije na podstavi osebnega poizvedovanja na licu mesta, brez prejedica za končnoveljavno uredbo, ki jo določi mirovna pogodba, začrtala upravno mejo. Obstoječe premirje naj bi brez-pogojno obveljalo. — Ta predlog sta obe strani pozdravili in ga z veseljem sprejeli. Pogajanja so se danes pozno popoldne zaključila. Zastopnik nemškoavstrijskega vnanjega urada

konzul pl. Hoffinger kakor tudi koroški in jugoslovanski zastopniki so deželni glavarju dr. pl. Kaanu izrekli toplo zahvalo za nepristransko in v spravnem duhu izvajano vodstvo pogajanj, ameriškim častnikom pa za smotreni nastop v zmislu mirne poravnave. Polkovnik Miles se je zahvalil za zaupanje, ki je ne sprejema za svojo osebo, marveč za ameriško državo, katero zastopa, ter je izjavil, da se bo z vestnim in nepristranskim izvrševanjem svojega razsodniškega posla izkazal tega zaupanja vrednega. Deželni glavar dr. pl. Kaan se je v svojih sklepih besedah zahvalil za njemu izkazano zaupanje in za podporo njegovega prizadevanja ter je izrazil nado, da bo končno doseženi sporazum pravičen utemeljenim željam težko preizkušenega koroškega ljudstva.

Jugoslovanska ustava.

Belgrad, 19. januarja. (Lj. k. u.) Ministrski svet je sklenil že na eni svojih prvih sej, da se glavne določbe srbske ustave razširijo na ves teritorij kraljevine SHS. Posebna komisija, sestojeca iz ministrov dr. Kramerja, dr. Trifkovića in Korača, je dobila nalog, da izdela začasno ustavo za Jugoslavijo. Komisija je svoje delo dovršila in predložila konkretne predloge ministrskemu svetu, ki se bo z njimi pečal v najkrajšem času. Tako je pričakovati še prihodnje dni razglasitev začasne jugoslovanske ustave. — Kakor je izvedel jugoslovanski dopisni urad v Beogradu, ustava ne bo obsegala samo določb o političnih in državljanskih pravicah, marveč tudi nadaljne točke o začasni organizaciji kraljevine SHS in odredbe glede samouprave. Število članov državnega sveta se poveča od 15 na 30.

Prva seja mirovne konference.

Pariz, 18. jan. (Lj. k. u.) »Agence Havas« poroča: Mirovna konferenca se je ob udeležbi zastopnikov h konferenci pripuščenih držav pričela danes v Parizu. Razprave je otvoril predsednik francoske republike Poincare z daljšim nagovorom. — Uvodoma je predsednik naglašal, da se Francija ni udeležila krivic in zločinov, ki jih ima zaznamovati svetovna vojna. Razvijal je na to vzroke, ki so dovedli različne države do tega, da so druga za drugo vstopile v to velikansko vojno. O Italiji je dejal Poincare: Italija je od vsega začetka odklonila ugodnosti, ki bi ji jih imela vsled nemških ambicij in se je dvignila proti dednemu sovražniku le, da prepreči umetne politične kombinacije, ki se nikakor niso ozirale na svobodo človečanstva. Predsednik je v svojem govoru posebno poudarjal svečani sklep, ki ga je spomladi 1917 storila republika Zedinjenih držav pod svojim prevzvišenim predsednikom Wilsonom. Med tem ko se je bojna vihra vedno bolj širila, je tam in od tod udarjalo na naše uho rožljanje verig zaslužjenih narodov in nas je klicalo iz stoletnih ječ na pomoč. Deloma so ti tlačeni narodi uskočili in nam prihiteli na pomoč. Zopet oživela Poljska je poslala svoje čete. Čehoslovaki so si priborili svojo neodvisnost. Jugoslovani, Armenci in Sirci, vsi podjarmljeni narodi so se obrnili na nas kot na svoje naravne zaščitnike. Zmaga je popolna. Na Vas je sedaj, da iz te popolne zmage v imenu pravice in miru nesebično izvajate sklepne posledice. Bili ste mnenja, da je treba ugotoviti mirovne pogoje, predno jih sporočite onim, proti katerim smo si v uspešnem boju stali ob strani. Solidarnost, ki nas je združila med vojno in nam je priborila zmago, moramo varovati tudi pri pogajanjih in toliko pred kolikor po podpisu mirovne pogodbe. Ako spreminite zemljevid sveta, se zgodi to v imenu narodov in pod pogojem, da zvesto tolmačite njihove misli, ter da spoštujete samoodločbo narodov in jo z vsemi temi narodi, ki so se združili v državo, spravite v sklad, z vsemi onimi narodi, ki se hočejo združiti s svojimi sosedi, ter onimi, ki se v zmislu svojih obnovljenih tradicij organizirajo na novo. Istočasno ko

navdahnete svetu kar najtesnejšo harmonijo, bode v soglasju s 14 točkami predlogov, ki so jih zvezne velesile soglasno odobrile, vzpostavili splošno zvezo narodov, ki bo jamstvo proti ponovnim napadom na mednarodno pravo. V Vaših rokah, gospodje, je prihodnost sveta. Prepuščam Vas svojim težavnim posvetovanjem in otvarjam pariško mirovno konferenco.

Špartakovci proklamirajo generalno stavko.

Berlin, 19. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslovski tisk. urad poroča: V Berlinu se je stavka končala brezuspešno. V Bremenu je stavka splošna, v Stettinu pa delna. Špartakovci in neodvisni socialisti kanijo proklamirati novo generalno stavko, ki naj se začne 21. ali 25. januarja. V Braunschweigu in v Leipzigu je stavka splošna.

Špartakovci v Düsseldorfu.

Berlin, 19. januarja. (Lj. k. u.) Glasom Čehoslov. tisk. urada so v Düsseldorfu še vedno Špartakovci gospodari položaja. Meščansko časopisje ne sme izhajati. Centumski list »Düsseldorfer Tageblatt« je ustavljen za osem, list »Düsseldorfer Nachrichten« pa za tri dni.

Boljševiki korakajo proti Varšavi.

Berlin, 19. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Ruski boljševiki so že zasedli 70 km od Varšave oddaljeno mesto Mosci. Boljševiki korakajo v treh oddelkih proti Varšavi.

Bela Rusija del ruske sovjetske republike.

Kijev, 18. januarja. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada je beloruska sovjetska vlada proglasila Belo Rusijo za del ruske sovjetske republike. Hkrati je v Beli Rusiji uvedla boljševiško zakonodajo.

Ljudska demonstracija za zvezo narodov.

Milan, 18. januarja. (Lj. k. u. — Brezlično.) Tukaj je bila velika ljudska demonstracija za zvezo narodov.

Boljševiki zasedli kuronsko glavno mesto.

Mitava, 18. januarja. (Lj. k. u. — Brezlično.) Kuronsko glavno mesto Mitavo so zasedli boljševiki.

Wilson za Slovansko Dalmacijo in Trst.

Rotterdam, 18. januarja. (Lj. k. u.) Glasom čehoslov. tisk. urada javlja »Daily Mail«: Predsednik Wilson ne pripoznavlja italijanskih aspiracij na Dalmacijo in Reko, hoče pa Italiji prideliti Trst in Južno Tirolsko.

Za Cankarjev spomenik poslal sodr. V. Komavli iz Brucka 10 kron.

Za tiskovni sklad »Napreja« smo prejeli: Nabrano na sestanku natakarev v Ljubljani 20 kron, na sestanku politične organizacije v Zeleni Jami 1 krono, na shodu v Škofji Loki 27 kron, Farčnik Franc nabral v Zagorju ob Savi 24 kron, V. Komavli v Brucku 9 kron. Hrastnik: »Ona naj živi še mnogo let« 57 kron 10 vin. Skupaj 139 kron 10 vin., prej izkazan 710 kron 81 vin.; vsega skupaj 849 kron 91 vin. — Vsem darovalcem lepa hvala.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna

registрована zadruga z omejeno zavezo,

Ljubljana Frančiškanska ul. 6.

Tiskovine za stole, županstva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, itd.

Lire

avstrijske (okupacijske) kot tudi prave italijanske lire

se kupujejo s posredovanjem

Zavarovalne pisarne Mestni trg 25.

Uradne ure od 3. do 5. popoldne.

Leji

rumunski (nemški okupacijski). Posreduje pri nakupu

Zavarovalna pisarna, Mestni trg 25.

od 3. do 5. popoldne.

Išče se raznašalca

oziroma raznašalko za raznašati Naprej v trnovskem okraju. Nastop takoj.

-Za inženerje-

Stavbeni in strojni inženerji z dovršenimi akademskimi študijami, kateri žele vstopiti k južni železnici, naj se zglase pri Ing. I. Šega, strojnemu referentu juž. želez., glav. kolodvor.

Ing. I. Šega s. r.

glavni kolodvor.

Razpis.

Popolniti je 12 službenih mest za provizorne strežnike moškega spola v deželni blaznici na Studencu. S to službo je spojena pravica do prostega stanovanja (brez družine), hrane, službene obleke in nagrade mesečno 60 K v prvem letu, 80 K v drugem letu. Po dvehletnem zadovoljivem poskusnem službovanju in po prestopu strežniškem izpitu se bo kompetentnemu oblastvu predlagalo, da se strežniki stalno namestijo s pravico do časovnega napredovanja in starostne preskrbe. Začetna plača po definitivnem imenovanju znaša 1200 K; od 6. leta naprej imajo definitivni strežniki pravico do 8 v pokojnino vstevših triletnic po 150 K, tako, da bi znašala polna pokojnina po 30 letih definitivnega službovanja letno 2400 K; naravni užitki ostanejo kakor v prvih letih nespremenjeni. Za časa provizornega službovanja v prvih dveh letih velja za obojestransko odpoved 14 dnevni rok. V smislu službenih določil za provizorne strežnike prosilci ne smejo biti stari manj kot 25 in ne več kot 35 let. Prošnje, katerim je priložiti dokazilo, telesne sposobnosti, rojstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo ter spričevalo o navedenosti kakor tudi izkaz o dosedanjem službovanju, je vlagati osebno pri vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani do 25. februarja 1919. Tam se dobivajo tudi podrobnejša pojasnila.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani

obrestuje branilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1,100.000.

3 1 0
4 0

brez odbitka rentnega davka.

— Ustanovljena l. 1881. —